

ผลการใช้วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® เพื่อลดความคลาดเคลื่อนทางยา
(RESULTS OF USING IRON SUPPLEMENT WHEELS: FERROKID®
TO REDUCE MEDICATION

สุทธามาศ ตานะเศรษฐ
ศรัชมา กาญจนสิงห์
ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย

บทคัดย่อ

หลักการและเหตุผล : ความคลาดเคลื่อนทางยา (Medication error: ME) เป็นตัวชี้วัดในการประเมินด้านโครงสร้าง (structure indicators) การจัดการบริการของระบบยาเพื่อความปลอดภัยสูงสุดของผู้ป่วย ข้อมูลความคลาดเคลื่อนทางยาสามารถสะท้อนถึงเชื่อมโยงของการทำงานเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพในโรงพยาบาลได้จากการรวบรวมข้อมูลใบสั่งยาของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนที่ได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® ในคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดี (Well Child Clinic: WCC) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ 6 พบรายงานความคลาดเคลื่อนทางยาจากการสั่งใช้น้ำเสริมธาตุเหล็กถึงร้อยละ 27.60 ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาความคลาดเคลื่อนทางยาที่เกิดขึ้นกับผู้มารับบริการเพื่อลดระยะเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการในคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดี ผู้จัดทำจึงได้คิดค้นเครื่องมือวงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® เพื่อลดปัญหาความคลาดเคลื่อนทางยาที่เกิดจากการสั่งใช้น้ำเสริมธาตุเหล็ก

วัตถุประสงค์ : 1) เพื่อสร้างเครื่องมือป้องกันความคลาดเคลื่อนทางยา 2) เพื่อลดระยะเวลาการคำนวณการสั่งจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในเด็กอายุ 6 เดือนถึง 5 ปี 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้เครื่องมือวงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® ในการสั่งจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในเด็กอายุ 6 เดือนถึง 5 ปี

วิธีการศึกษา : เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองแบบไปข้างหน้า โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากใบสั่งยาจำนวน 427 ใบของผู้รับบริการฉีดวัคซีนพื้นฐานที่มีอายุระหว่าง 6 เดือนถึง 5 ปี ในคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดีของศูนย์อนามัยที่ 6 ที่มารับบริการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 ถึง 31 มกราคม 2563 ทำการศึกษาโดยนำเครื่องมือวงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาทดลองใช้โดยเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ เพื่อทำการสั่งจ่ายวัคซีนชนิดวัคซีนปริมาณและจำนวนยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก ซึ่งจะสัมพันธ์กับช่วงอายุและวันนัดครั้งถัดไป ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความคลาดเคลื่อนทางยา ข้อมูลระยะเวลาการคำนวณการจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก ทั้งก่อนและหลังการใช้เครื่องมือและประเมินความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการในคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 6 ต่อการใช้เครื่องมือ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่หาจำนวนและร้อยละ

ผลการศึกษา : พบว่า 1) ก่อนและหลังการใช้วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® พบความคลาดเคลื่อนทางยาเท่ากับ 27.60% และ 1.14% ตามลำดับ กล่าวคือหลังการใช้วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® สามารถลดความคลาดเคลื่อนทางยาได้ถึง 95.87% 2) เวลาเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® เพื่อคำนวณปริมาณการสั่งจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในเด็ก 1 รายเท่ากับ 12.68 วินาที และ 5.27 วินาที ตามลำดับ กล่าวคือหลังการใช้วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® สามารถลดระยะเวลาในการคำนวณการจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กและสั่งใช้วัคซีนสำหรับเด็กอายุ 6 เดือนถึง 5 ปี ได้ถึง 58.44% 3) เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการในคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดีส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการใช้วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® อยู่ในระดับมากที่สุดถึงร้อยละ 80

การนำไปใช้ประโยชน์ : การนำเครื่องมือป้องกันความคลาดเคลื่อนทางยา “วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID®” มาใช้คำนวณการสั่งจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก ในคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 6 ตลอดจนการเผยแพร่เครื่องมือให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและพยาบาล หรือผู้รับผิดชอบงาน เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณขนาดยาและปริมาณการสั่งจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก FERROKID® ในเด็กอายุ 6 เดือน – 5 ปี ที่มารับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล

ข้อเสนอแนะในการพัฒนา : 1) การนำแนวคิดการสร้างเครื่องมือ “วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID®” ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างวงล้อเสริมธาตุเหล็กยี่ห้ออื่น ๆ ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือในรูปแบบออนไลน์ 2) การทบทวนข้อมูลความรู้เกี่ยวกับยาน้ำเสริมธาตุเหล็กและการให้วัคซีนในเด็กไทยให้เป็นปัจจุบันเนื่องจากหากแนวทางการรักษามีการเปลี่ยนแปลงจะได้มีการปรับปรุงเนื้อหาข้อมูลของเครื่องมือให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

คำสำคัญ(keyword): ความคลาดเคลื่อนทางยา, วงล้อเสริมธาตุเหล็ก FERROKID®, การคำนวณการสั่งจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก